

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadó: ifj. Wagner Antal könyvkereskedő.	Felelős szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főszerkesztő: Dr. Rajk Aladár ország. képvis.	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 6 kor. Fél évre 3 kor. Negyed évre 1.50. Egyes szám ára 12 fillér.
---	---	--	--	--

Pax.

Semmit annyi variációban, versben és prózában meg nem énekeltek, irtak, semmiről többet nem szónokoltak széles ez országban, mint arról, hogy megverte a teremtő a magyart, mivel nem tud összetartani; ezeréves története tanítja, hogy mindig széthúzott.

Akármennyire is figyelmeztetik erre a magyart, bárhogy meritették is ki ezen témát, az mind kevés, de sajnos, nagyon is kevés. Száraz tényként marad bizony az meg, hogy nem tanultunk, nem okultunk. Sajnos, hályog borítja szemeinket, nem látunk tisztán, mintha csak meg volna repedve dobhártyánk, nem hallunk tisztán.

Ugyanakkor, amidőn Ausztriában megcsinálják az általános választói jogot azon célból, hogy az osztrákokat erősítsék és egy egységes Ausztria álljon szemben Magyarországgal; ugyanakkor, midőn az osztrákok a katonai szállítások terén eddig elért azon eredményt, hogy a kvóta arányában szerezzék be a szükségletet a közös hadsereg számára;

ugyanakkor a midőn Ausztriának Magyarországgal való legfontosabb gazdasági viszonyait kezdi a két állam kormánya tárgyalni, tehát akkor, a mikor legjobban kellene összefogni, tehát akkor a midőn leginkább kívánatos volna egy egységes, erős Magyarország megnyilvánulása: ugyanakkor az összetartást, egyetértést legvésebben fenyegető felhők tornyosulnak Magyarországra felett

Nem kevesebről van ugyanis szó, mint a felekezeti béke megzavarásáról. Tudjuk a történelemből, nemcsak a mi országunkéból, hanem a többi népekből is, hogy mennyi bajnak lett kútforrása a felekezeti villongás. Tudjuk, hogy mily véres háborukat vívtak egy hazának gyermekei egymás ellen évtizedeken át. Okulhattunk volna belőlük.

Hisz uram Istenem! nem azt mondja a vallás, hogy egymást gyűlöljük, hogy türelmetlenkedjünk egymással szemben, hanem minden vallásban benne van, amit a megváltó oly plasztikusan fejezett ki, hogy: „Szeresd felebarátodat, miképen önmagadat“. Szelidségre, türelemre, szeretetre tanít bennünket a

vallás, nem pedig a veszekedésre és az emberi rossz indulatok, szenvedések gyakorlására.

Ha tehát a haza üdve, jóléte, felvirágzása azt követeli, de sőt parancsolja nekünk, hogy békességben, összetartásban éljünk, hogy elég erősek legyünk magunkat külellenségeink ellen megvédelmezni. Ha tehát a vallás szent igéi arra ösztönöznek bennünket, hogy türelmesek, szelidek legyünk egymás irányában és szeressük egymást, úgy micsoda rossz démon az, mely bennünket megbabonáz, micsoda gonosz szellem játszik velünk.

Tépjük le a hályogot szemeinkről, hisz fülünk sincs elromolva, csak bedugulva; lássunk és halljunk tisztán. Nézzünk körül a nagy világ-mindenségben, látni fogjuk, hogy a magyarnak csak ellensége van, hallani fogjuk a rettenetes vihart, a mellyel elleneink haragja minket lesújtani akar. Ha tisztán látunk, ha tisztán hallunk, úgy össze is fogunk tartani és nem félünk a viharoktól, mellyel ellenségeink fenyegetnek és a vihar után derűfény fog reánk ragyogni.

TÁRCA.

Strófák.

I.

Tudtam, hogy elkerülhetetlen,
S mint eddig minden évben még.
Rólad, rólad kell énekelnem
Télnek fényes bálterme: jég.

Több kis dalban kell számot adnom,
Hogy végre megjött már a tél.
S keresztül völgyön, réten, halmon
Sziszegve, zúgva búj a szél.

Hogy urfiak s szép szőke lányok,
Iringálnak ezüst jégen.
Napfényben csillog korcsolyájok,
Czikázva bár de hidegen.

Kart-karba fonva átcikáznak,
A tükörsima jégapon.
S ez ifjú szívnek ifjú vágynak
Száz kis gyönyörre alkalom.

S mire virágos új tavasz van,
S álom a tél búbája már.
Egy függönyös külön szakaszban
Nászutra kél egy ifjú pár.

II.

Mikor még ifjabb voltam,
Karcu, fürge, gondtalan.
A legujabb korcsolyákon,
Röpitettem el magam . . .

De azóta évek multak,
Tova szállt az ifjú hó.
S ami elmúlt, ugy-e tudják?
Vissza többé sohse jó.

S megtanultam szomoruan,
Hogy a jég is víz csupán.
Élolvad a szezon végén.
A legvadabb tél után.

III.

S hogy mély melankóliába
Fordult nótám hölgyeim.
Engedjék meg, hogy néhány sort
Önmagamnak zengjek im.

Önmagamnak azaz néki —
Akivel én egy vagyok.
Akinek kéklő szemében
Nevetnek az angyalok.

A ki jégre vihet engem,
A ki után elmegyek.
Bár torlódjanak utamba
A légzordabb jéghegyek.

Kinek bennetek ajánllak
Aktuális jégdalok.
Akiért én télen, nyáron,
Meghalni is kész vagyok.

— sz. —ly.

Az áldozat.

Írta: **Molnár Gyula.**

A „Bajai Független Újság“ eredeti tárcája.

(Elegáns női budoár. Egy tabouret-n. Árkayné 30 éves; komoly melázó arc, a vonásokon fagyos közöny, de az ajkak körül pajkos mosoly. Szemközt bizalmas közelben Méray György, 28 éves; szőke fej, mely atléta vállakon nyugszik, kék szemek, melyek nyíltságot és őszinteséget sugároznak ki.)

Árkayné: (ünnepélyes komolysággal): Köszönöm, kedves György . . . Köszönöm hogy eljött . . .

György: (udvarias főbajtással): Kötelességemnek tartottam eleget tenni nagyságos asszonyom, hívásának.

Árkayné: (székében bátrádólva, némi szigorral): Egy kis bizalmas beszélgetésünk lesz. Számítok a diszkrétciójára.

György: (Szertartásosan meghajol)

Árkayné: Némi küzdelem után elhatároztam, hogy valamire figyelmeztetni fogom . . .

György: Ah . . . és az?

Ne ragadtassuk el tehát magunkat gyarló indulatainktól, hanem legyen legalább egymással magyarokkal szemben jelszavunk a r. kath. egyház egy nagy egyházfejedelemnek jelszava, a „békeség.“

—n.

Családi beszélgetés.

— Jó estét kedves Teréziám, szólítja meg kedves feleségét Bajai Péter bátyánk.

— Hozott Isten édesem. Okosan tetted, hogy olyan jókor jöttél haza; olyan csirkepaprikásunk van, a melyet a Drescher ur, a képviselő ur meg Nyirati ur névnapod után még egy hétig is megszokott dicsérni. Mi ujság édes Péterkém.

— Hát bizony találkozik mindig egy kevés. Most úgy látom, hogy a vacsorázás jött divatba.

— Az ám!

— Hát aztán miért van ez így, hogy mostanában összejártok a jobbpártiakkal? Hát fiam azt bizony leginkább a főispán tudná megmondani. Azelőtt tudod, hogy úgy volt, hogy összejöttünk elborozgattunk, elbeszélgettünk egy kicsit, mi balpártiak s sok jó, no meg rossz vicc is csinálódott egymás kontójára, de leginkább a jobbpártiakra.

— Hát aztán miért szeretné a főispán úr, hogy barátkozzatok össze a jobbpártiakkal?

— Hát hiszen ő nem épen a barátkozást kívánja, de úgy hiszi, hogy sokkal jobb a városra, ha a társadalmi életet elkülönítjük a politikától.

— Ezt én nem értem Péterkém. Eddig úgy volt, hogy akikkel együtt tartottatok a képviselőválasztáson, meg a városházán, azzal voltatok együtt a vendéglőben, meg a házatokban.

— Hát persze, hogy úgy volt. De a főispán úr azt mondja, hogy Pesten is az a szokás, hogy a képviselők veszednek a képviselőházban a miniszterekkel, de aztán a magánéletben összejárnak, az asszonyaik meg a gyerekeik pedig épenséggel jóban vannak egymással. No már Péterkém ezt még egyáltalán nem hiszem el, hisz neked jó uram beismerhetem, hogy az asszonyok a legirigyebbek egymásra.

— Már pedig az Pesten még is így van.

— Hát ha te mondod Péterkém, hát elhiszem, de azt még sem gondolnám, hogy nálunk is így lesz.

— Édesem, lehet, hogy igazad van; hisz én is egy véleményen vagyok veled, de hát a 48-as főispán azt hiszi, hogy ez a város előnye, hát jól van, megpróbáljuk. Nagyobb baj nem történik velünk, mint megszünk néhány jó vacsorát és iszunk egy pár pohár jó bort.

— Azám, ha olyat adnának, mint a milyen a monostori szőlőkben terem, a a mi közös a Tüske Jánossal.

— Attól ne tarts Teréziám, hiszen neked megsugatom, hogy Valentin barátom, a kinek pedig jó bora van, nem merte vacsoráján a magáét adni, hanem Erdélyből hozatott.

— No jól van Péterkém, de aztán mit szól majd a Homokon Hauzler Gyurka, a Szállásvárosban meg Tiprovác, hát még a Józsefvárosban Schubert, meg Istvánmegyén Tinusz Pista,

meg Rókusban Madár Zsiga, Kis-Csávolyban Póth bácsi, Katonavárosban Halpauer, Szent-Jánoson a fiatal-öreg Mérei? Hát a jó erkölcsű társaság? Nem szólják-e meg a mi vezéreinket?

— Dehogy fiam! Tudják azok jól, hogy bírják a bort, no de meg a szót is. Az bizonyos, mert, ha nem bírnák a szót és nem a lelkünkben beszélnének, nem is volnának a mi vezéreink, (amint Utry Pali mondja,) de hát mi szükségük van a mi vezéreinknek a jobbpártiakra?

— Igen fiam, a mi vezéreinknek nincs szüksége öreájuk, hisz mi támogatjuk őket, az ő erejük mi bennünk van, a mienk pedig ő bennük, de a városnak van szüksége rájuk.

— Ezt meg épen csodálom. Hisz mindig azt mondtátok, hogy azok szavazták meg a kórházban a felesleges kiadásokat, a drága iskola-telket, az óriási fizetés-felelőket.

— Ez is igaz jó Tercsim, de úgy gondoljuk, hogy ha békekességben, jó egyetértésben leszünk, hogy haragból, daczból és politikai véleménykülömből ilyen többé nem fog előfordulni, s ha pótdót vetünk ki, akkor jövedelemről is fogunk együttesen gondoskodni.

— Hát lehet, hogy úgy lesz Péterkém, de én nem bizom benne. De mondd csak édesem, akkor ők is balpártiak lesznek?

— Nem édes fiam, nem lesznek, hisz ha épen akar valaki közülnök az lenni, szívesen fogadják, de nem arról van szó! Vacsorákon tilos a politizálás.

— De hát akkor miről Péterkém?

— Arról, hogy legyen valaki akármi-lyen párti, hogy a város érdekében csak a város érdeke vezessen mindenkit jóindulattal, mert bizony szegény város va-

Árkayné: Maga még nagyon fiatal... Ez azt jelenti, hogy könnyelmű és meggon- dolatlan. Észre se veszi, mikor veszedelembe sodorja önmagát, meg mást is...

György: (feszélyeztetten) Valami hibát követtem volna el, anélkül, hogy tudnék róla?

Árkayné: Oh, bizonyára igen jól tudja, hová célzok?

György: Asszonyom... halvány sejtelmem sincs róla.

Árkayné: Ugyan, ne affektáljon... Épp oly jól tudja, mint én, hogy kiről van szó!

György: Eszerint szó van valakiről? De hát miért nem mondja, mi történt?

Árkayné: Oh, semmi se történt... s remélem, nem is fog. Elejét akarom venni.

György: Kíváncsivá tesz!

Árkayné: Ön tudja, hogy Gizi könnyelmű és hóbortos teremtés. Keresi a romantikust, szereti az életet ideális oldaláról fölfogni...

György: (lehangoltan) De asszonyom, én igazán nem tudom...

Árkayné: Ah, még csak az kellene, hogy velem szemben az ártatlant adja. Nagyon éles megfigyelő képességem van! Egyébiránt valamit előre kell bocsájtanom. Gizi 8 évvel fiatalabb nálam. Nemesak a nénye, de egy kissé az anyja is vagyok. Én neveltem föl, én adtam férjhez. Az igaz, hogy nem kerestem számára valami Seladont. Az én uram se az. Mindketten derék, jó férjek, a munka emberei! Én megvagyok az urammal elégedve, — és Gizi is meg lehetne, ha...

György: (elpirul, megzavarodik, feszeng ülőhelyén.) Sőt én azt hiszem, — és bizonyos vagyok benne...

Árkayné: (ujjával megfenyegetve) Csitt! Engem ön úgy se fog félrevezetni. Akkor se

sikerülne, ha kissé ovatosabbak lettek volna. De maguk cseppet se voltak azok... sőt mondhatom, igen-igen könnyelműek voltak! Édes Istenem, attól tartok, hogy mások is észrevették.

György: (megrémmülten) Az istenért — mit?!

Árkayné: Minden alkalommal félrevonulni a szalónok homályos zugaiba... jelentős pillantásokat váltani egymással... a virágok, a legyezők nyelvén suttozni... Mindez nem történhetik meg a nélkül, hogy mások is észre ne vegyék. Én azonban egy idő óta valósággal tanulmányozom magukat. És fájdalom, úgy találom, hogy a dolog komolyodni kezd. De hát végre is... mit akar ön, kedves György?

György: (hebegve) Én, asszonyom, hogy... mit akarok? Semmit... Szavamra mondom.

Árkayné: (hevesen és szigorral) Le akarja tagadni, a mit két szememmel látok?

György: Esküszöm asszonyom.

Árkayné: Nekem ne esküdjözzenek! Egy szóval, kedves György, ennek a dolognak, ha úgy tetszik, sőt annak ellenére is, ha másként nem megy... El vagyok tökélve érlyes eszközökhöz nyulni. E közül nincs kizárva a számkivetés sem a mi köreinkből, föltéve, hogy nem akar józanul gondolkozni.

György: (kétségbeesetten) De asszonyom, végre is, mi hát az én bűnöm?

Árkayné: Gizi lelkiállapota aggasztó... én féltem ezt az asszonyt. Oh, maga rossz ember. Messzebb ment a kelleténél. Attól tartok, hogy...

György: (hirtelen felelve) Nem, nem! Ne tartson semmitől.

Árkayné: (megvető ajkbiggyesztéssel) Eh,

hagyja el! Arról van szó; kész-e meghozni azt az áldozatot, amit öntől várok?

György: Oh, ha módomban áll...

Árkayné: (határozottan) Le kell arról mondanom, hogy Gizinek udvaroljon.

György: Hogy ne udvaroljak neki? Ennél misem könnyebb, miután eddig sem tettem... Mindössze is barátságos és ildomos voltam iránta. És ha most azt kívánja tőlem, hogy ezentúl durván és illetlenül hátat fordítsak neki, ezt bizony, bármennyire sajnálnám is, nem tehetném meg, mert ezzel megbántanám nemcsak őt, de még inkább a férjét, aki jó barátom.

Árkayné: El voltam erre a válaszra készülve s azt felelem, György, hogy épen a férjének, aki jóbarátja, tartozik ön azzal az áldozattal, hogy azt a hóbortos teremtést kiábrándítsa.

György: Nem gondolnám, hogy efelére szükség volna... egyébiránt... hát mit is kell tennem?

Árkayné: A dolog igen egyszerű, kedves barátom! Fejezze be azt a kis regényt, melyet Gizivel megkezdett, amelynek bonyodalmai már-már veszedelembe sodorják... kezdjen újat... valaki mással!...

György: Kérem, eszem ágában se volt regényt kezdeni Önagyságával... Ha azonban mindenáron regénynek tartaná az én őszinte szimpátiámat, melylyel Önagysága iránt viseltetem, akkor se volna gentlemalik eljárás: ezt minden indok nélkül egyszerűen megszakítani, még csak azt a külső látszatot se tartva fenn, hogy, »folytatása következik.«...

Árkayné: Ne szavaljon édes barátom. »Önagysága« igen hálás lesz ön iránt, ha

gyunk s sok az adóságunk. Jó volna a polgároknak egy kis jövedelemforrást teremteni.

— Hát bizony ez igaz, a gondolat jó, az Isten vezéreljen benneteket. Azt látom én is, hogy a főispán, a képviselő urunk, meg a vezéreink is jót akarnak a városnak, hisz ennek a jó főispánnak nincs is más gondolata, mint a város jó sorsa.

— Hát látod fiam, ezt most eltaláltad, azért támogatjuk őt ebben a egyezkedésben is őszintén, mellékgondolat nélkül; hogy miképen fog sikerülni, arról meg lehetsz győződve, hogy csak a városi lakosság érdeke lesz előttünk, azért helyesli ezt Czérnai Imre is az iparosság elnöke.

— Te Péter mondd meg nekem igazán: Nem azért csináljátok ti ezt a dolgot, hogy legyen okotok a kimaradásra?

— Dehogy fiam! a ki fél a feleségétől az ugys korán megszökik valami kifogással. Valentin vacsorájáról Bernhart főorvos úr is azzal a kifogással ment haza, hogy éjjel 11 órakor beteget látogat.

— Én Péterkém mégis csak aggódom egy kicsit, mert ennek a dolognak a mozgatója a főispán úr, meg a képviselő úr, a kik mind a ketten nőtlen emberek.

—n.

Közigazgatási bizottsági ülés.

A közigazgatási bizottság kedden tartotta ez évben első rendes havi ülését Ambrozovits Lajos dr. főispán elnöklete alatt. Az ujonnan megválasztott bizottsági tagokat a főispán

visszaadja nyugalmát, ha nem viszi olyan meredélyekre, melyekről könnyen lezuhanhat . . . »Önagysága«! Hah, milyen gonoszok is önök, férfiak! Egy szó annyi, mint száz: meg kell tennie!

György: Igazán fogalmam sincs arról, hogy mi az, amit meg kell tennem:

Árkayné: Uram — atyám! Olyan nehéz dolog valaki mást tüntetni ki egy kissé a figyelmével? Azt hiszem, — elég szép aszszony látogatja zsurjainkat! . . .

György: Egyetlen egyet sem ismerek, aki . . . (Tekintete Árkayné merev nézésével találkozik.)

Árkayné: (hirtelen elkacagja magát. Fehér fogsora kivillan ajkai közül, György úgy találja, hogy kacagásában báj és kedvesség van, tágra nyílt szemmel bámul rá. Árkayné kihívó mosollyal folytatja) Igazán senki, senki se volna méltó arra, hogy ön, az Atléta-klub bajnoka, udvaroljon neki. Oh hisz ez valami borzasztó! (Ismét kacagásba tör ki, miközben fejét kacéran borgesztja le keblére.)

György: (zavarodottan). De mégis . . . úgy tetszik . . . mintha . . .

Árkayné: Eszem ágában sincs találgatni. Rám nézve egészen közömbös. A fő: hogy Gizinek többé ne udvaroljon és ha erre kész, semmi sem fog utjában állani . . . Kivetheti veszedelmes hálóját, akire akarja! . . .

György: Igen, kész vagyok. Egy föltétel alatt.

Árkayné: És az?

György: Hogy . . . segélyemre lesz . . .

Árkayné: Maga bohó ember! Kell is ehhez segítőtárs!

György: Oh, ha ismerné őt . . . nem így beszélne, ő szigorú . . . és nagyon hideg . . . Mindig bámulattal tekintetem fel rá. Fagyos

üdvözölte, majd megalakították a kig. biz. albizottságait és a bizottsági tagok letették az esküt. A polgármester jelentése után a tanfelügyelő tett jelentést, amely szerint az ág. ev. hitközség iskola épülete nem felel meg a céljainak és sürgeti az iskola újra való építését. A szerb hitk. iskolájáról jelenti, hogy a tanítónak egyáltalán nincsen tanterve. Az iskolának összesen 16 növendéke van. Ezeket — bár jobban beszélnek magyarul, mint szerbül — szerb nyelven tanítja és a tanító különben sem beszél jól magyarul. Kéri a hitközséget kötelezni egységes tanterv kidolgozására. Az izr. hitközség polg. iskolai tanárok fizetéséhez hozzájárulást kér. Minthogy a szükséges okmány hiányzik, felhivatik a hiány pótlására. A rendőrkapitány egy asszonyt tejhamisításért elítélt 2 napi elzárásra és pénzbüntetésre, az elítélt a bizottsághoz felebbezett, az azonban az ítéletet helybenhagyta. A belügyminiszter értesíti a közigazgatási bizottságot, hogy I. anyakönyvezető helyettesé dr. Fehér Lőrinc I. aljegyzőt nevezte ki. A tiszti főügyész jelenti, hogy múlt hóban a közegészség ügye rossz volt. Előfordult 47 kanyaró, 16 vörheny, 9 diftéria és 6 hasihagyomány. A kórház forgalma nagy volt. A hó folyamán 356 beteget ápoltak. Született december hóban 57 gyermek és meghalt 60 egyén. A pénzügyigazgató jelentést tesz az adók befolyásáról. Befolyt 1906. december hóban egyes adóban 46,341 kor. az egész évben 289,260 korona. (A pénzügyigazgató sürgeti, hogy szigorubban végrehajtsanak.) Hadmentességi adóban 385 korona, bélyeg- és jogilletékben 8975 korona, országos betegápolási pótdobban 2340 korona, és tanítási nyugdíjban 40 korona. Utadobban 6000 koronát, mint behajthatlant leírnak. A kir. ügyész jelentése után az ülés véget ért. Érdekes részét képezte az ülésnek

és — megközelíthetetlen! Sose volt bátorságom közeledni felé. Pedig higgye el, szívem mélyén mindig ő egyedül volt az ideál. Gizi, ah, ő csak játékszere volt szívemnek. Kényszerű vigasz azért, ami elérhetetlen volt számomra.

Árkayné: (elpirul, szeméit zavarodottan sűti le). Ej, hát kiről beszól ily lelkesülten?

György: (Megragadja Árkayné kezét). Önről, Matild . . . önről.

Árkayné: (gyengén ellenkezve). György . . . ez igazán együgyűség!

György: (áradozva). És ha azt mondanám, hogy önért kész volnék minden áldozatra, — hogy odadobnám életemet egy mosolyáért —, s ha arra kérném, hozzon ön is áldozatot! . . . Avagy annyira terhére volna, ha ez a boldog szív ezentúl az ön lábai elé tenné le mindazt a bámulatot, csodálatot és hódolást, amelyet eddig másra pazarolt . . . olyan nagy áldozat volna-e azt — jó szívvel és némi elnézéssel fogadni?

Árkayné: (nem vonja vissza kezét. Tűri, hogy György hevesen ajkaihoz emelje és csókokkal borítsa el). György! Hova gondol!? (Fölkül és szédülten tesz néhány lépést) Elég volt.

György: (sóvár tekintetet vetve Árkayné felé, kérőn, csaknem könyörgőve). Megengedi, hogy holnap ismét eljöhessenek?

Árkayné: (elfuld hangon). Igen, de most menjen. Isten önnel!

György: (tisztelettel emeli ajkához Árkayné kezét, aztán mélyen meghajolva távozik).

Árkayné: (bosszan és merengve néz utána). Istenem! Egy kissé . . . mintha messzebb mentem volna a kelleténél. (Megnyugtatja önmagát). De Gizi meg van mentve! . . .

a Bernschütz-féle eset is. A főispán, Winkler Mór ügyész, dr. Bernhardt tiszti főorvos és dr. Valentin hozzászólása után utasították az ügyészt, hogy a Bernschütz ügyről tegyen jelentést.

HIREK.

Képviselőválasztás Baján. Ne tessék megijedni, nem országgyűlési képviselőválasztásról van szó, hanem a bajai kath. Nőegylet egy kedves ötletéről, mely ma, január hó 12-én kerül kivitelre a »Nemzeti Szálló«-ban rendezendő táncmulatság keretében. *Nőképviselőválasztás* létszen, melyet a fő-fő kortesok a következő tréfás-hangú meghívóban közölnek mindazokkal, akiket illet: »Tisztelt polgártársak! A nők választójogának rég óhajtott ideje elérkezett. A szent jogainkat csorbitó szűkkeblűséggel szembeszállva a Bajai I. Kath. Nőegylet 1907. évi január hó 12-én, szombaton este fél 9 órakor a Nemzeti-szálló nagytermében megtartja az első Nő-képviselőválasztást. Minden megjelenő úrléány választható. Választójoggal kor-, nem-, állás-, párt-, és valláskülömbőség nélkül minden polgár-, elv-, kar-, kor-, házas- és bajtárs bir, aki személyenként 2 korona egyes adót fizet a Bajai I. Kath. Nőegylet pénztárába, sőt annyiszor szavazhat, ahány 4 filléres szavazó-lapot vásárol a fő-kortesektől. A virilisták (nagyobb adófizetők) jegyzékét utólag fogjuk közzétenni. Etetés-italás, vesztegetés meg van engedve, de szigoruan tilos bárkit is visszatartani a szavazástól. A megválasztott képviselő átveszi a mandátumot és program-beszédet mond, melynek a pártközi paktum szerint legfontosabb része lesz: tánc virradtig! Jegyek előre válthatók dr. Makray László és Hübner József urak gyógyszer-tárában, Kollár A. és Fischer Béla urak kereskedésében. Az egyleti pénztárnál a választás estéjén váltott jegy ára 3 korona.«

Hymen. Otlik Tihamér budapesti tőzsdei tiszviselő eljegyezte Hegedüs Márta urhölgyet dr. Hegedüs Aladár polgármester és neje Szutrély Jolán urnő leányát.

Szabad liceum a bajai kath. főgimnáziumban. A bajai kath. főgimnázium tanári kara nagyban készülődik arra, hogy gróf Apponyi Albert közoktatásügyi miniszter intenciójához képest a szabad liceumi előadások sorozatát megkezdje. Baja város intelligens közönsége szokatlan érdeklődéssel tekint az előadások megkezdése elé.

Művészestély. A bajai Kereskedő Ifjak Egylete által e hó 19-én rendezendő s a lapunk múlt számában már jelzett nagyszabású művészestély műsora a következő: 1. Lincz Jenő zongoraművész előadása. 2. Dalok és kuplék. Előadja Szécsi R. Magda úrhölgy. 3. Dóczi és Fráter Loránt: Nóták. Éneklő Pintér Imre úr. 4. Tréfás kuplék és táncz. Előadja G. Kápolnay Irén urnő. Szünet. 5. Vasuti kettős a »Niobe« című operettéből. Előadja G. Kápolnay Irén urnő és Pázmán Ferencz úr. 6. Dalok és kuplék. Előadja Szécsi R. Magda úrhölgy. 7. a) Tarnay: A vén kocsis, b) Korhely nóta. Éneklő Pintér Imre úr. 8. A »Mádi zsidó«-ban nagy sikert aratott hollandi facipő tánc. Lejtő G. Kápolnay Irén urnő. 9. Egy vándorszinész keservei, burleszk komikus magánjelenet. Összeállította és előadja: Pázmán Ferencz úr. A zongorakíséretet Lincz Jenő úr látja el. — A művészestély iránt szokatlanul nagy az érdeklődés.

Szabadelőadás a bajai Kereskedő Ifjak Egyletében. E héten Reich Vilmos a Kereskedő Ifjak Egyesületének díszelnöke tartott

felolvasást. Felolvasásnak tárgya az önálló vámterület kérdése volt. Szerinte a külön vámterület fentartására egyelőre szükség van s mielőtt a vámsorompókat felállítjuk, nemzeti ipart kell teremtenünk. A felolvasóval természetesen nem mindenki volt egy véleményen s a felolvasás után élénken vitatták az ügyet pro és contra.

Eljegyzés. Reiner József a Kazal J-féle nyomda szedője eljegyezte Babolcsay Irénke kisasszonyt Baján.

Közgyűlés. A »Bajai Gyümölcsészeti Egyesület« évi közgyűlését folyó hó 13-án. (határozatképtelenség esetén) — külön meghívó kibocsátása nélkül — (január hó 20-án) délelőtt 11 órakor Baja város székháza 2-ik számú termében tartja meg a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki állás betöltése. 2. Titkári Jelentés. 3. Zárszámadás-, vagyoni kimutatás és a jövő évi költségvetés felett hozandó határozat. 4. Indítványok.

Szabadelőadás. A *Kath. Legényegyletben* e hó 13-án szabadelőadás lesz ezen műsorral: 1. *Merengőhöz.* Szavalja: Gáspár Ödön. 2. *Szép Ilonka.* Szavalja: Patics Károly. 3. *Női jellemek Vörösmarty költszetében.* Előadja: Párkányi Norbert tanár. 4. *Monológ.* Előadja: Farkas Ödön. 5. *Monológ.* Előadja: László Károly.

Köszönet nyilvánítás. A bajai 48/49-es honvédségélyző-bizottság az elaggott honvédek részére újévi ajándék címén; a szegedi kereskedelmi és iparbank bajai fiókja tekintetes Igazgatóságának, ugy a bajai Ipartestület tekintetes Előljáróságának, 10—10 korona adományozott összegekért, — nemkülönben Godár Lajos vendéglős urnak azon buzgóságáért, hogy a vendéglőjében elhelyezett perselybe 5 koronát gyűjtött, hálás köszönetét nyilvánítja.

A Petőfi-társaság felhívása. A Petőfi-társaság azzal a kéréssel fordul a nagyközönséghez, hogy akiknél Petőfitől eredeti kéziratok, levelek, költemények, képek, szobrok, műveinek első kiadásai és egyéb tárgyak, valamint a költőre, a költő szüleine, Szendrey, Juliára, Petőfi Zoltánra és Petőfi Istvánra vonatkozó adatok vannak, vagy azoknak hollétéről tudomásuk van, szíveskedjenek erről a Társaság meghatalmazottját: Kéry Gyulát (Budapest, VIII. József-körut 72.) értesíteni, ki a Társaság megbízásából gyűjti az adatokat és ereklyéket. A Petőfi-társaság budapesti házát Petőfi-muzeummá rendezi be, s a társaság már eddig is számos becses és értékes ereklye birtokában van; de szüksége van a nagyközönség további támogatására, hogy minél dicsőbb emléket állíthasson a halhatatlan költőnek. A Társaság az adatközlők, az ajándékozók és egyéb közreműködők nevét megörökíti évkönyveiben és hálás lesz minden fáradozásért!

Apró hírek. *Dugalitsék duhajkodása.* Dugalits Mihály és fia Dugalits István f. hó 5-én ittas állapotban betértek Moldoványi János koresmájába és bort rendeltek. Moldoványi ragaszkodott a törvényhez, hogy részeg embernek bort nem szabad adni, mire Dugalits István egy széket fogott fel s azzal a szobaajtó 2 üveglapját, koresmai asztalt és üvegeket tört össze.

Verekedés a Bárányban. F. hó 6-án este Králik K. és ifj. Deák János összeszóvalalkoztak, miközben Révész Kálmán Králikot az asztaltól úgy ellökte, hogy hanyat esett. Králik felkelve, széket ragadott, mire Révész Kálmán és Klaszán Ferenc egymást székekkel ütlegelték. Hafenschér Antal békitőleg lépett közbe, kit Klaszán háromszor egymásután föbe vágott, ifj. Gibicz Mátyás pedig zsebkéssel akart rajta operációt végezni, nem bizonyult azonban jó operatőrnek, mert csak a kabáton estek folytonossági hiányok. A verekedés által Horváth János szállodásnak 23 korona kárt okoztak ingók megrongálása miatt. A verekedők ellen feljelentés tétetett.

A fonóban. F. hó 6-án Budimáczi Károly és Rápity János a Heiszky koresmájában szóváltásba elegyedtek, később Urámovits István Pásztor-utcai háza udvarán, hol fonóház van, találkoztak. Rápity midőn látta Budimácziot Gugán Rókus, Máriy József és Gilyán Mátyás társaságában az udvarba jönni, reájuk kiáltott, hogy a fonóházba be ne merészeljenek lépni, különben . . . Budimáczi kinél vasvilla volt mitssem hederített Rápity tiltakozó szavára, társaival a konyhaajtó felé indult s midőn 3 lépés közelségre értek Rápityhoz, az seréttel töltött karabélyával Budimáczihoz lőtt. A lövedék Budimáczi hasát, combját és bal karját találta.

Lopás. A Spitzer Simonné-féle téglagyárnál levő félszerből Hegyi Józsefné kárára f. hó 10. és 11. közötti éjszaka, ismeretlen tettes fehérneműt lopott. A tettest nyomozzák.

Rémes szerencsétlenség Szentistvánon. E hó 8-án Lekity János szentistváni gazda szecsikát vágatott Horváth Mihály szecsikavágó gépjén. Lekity 12 esztendő kis leánya a többszöri figyelmeztetés dacára folyton a gép körül forgalódott, aminek az lett a gyászos következménye, hogy a gép elkapta a kislányt s a szó legszorosabb értelmében összemorzsolta. Összeronsolt hulladarabjait egy kosárban vitték haza és 10-én temették el.

Erős sovínista ugyan, de derék magyar ember Szalay Farkas honfitársunk, ki felbuzdulva a Klondykében hirtelen meggazdagodott aranyásók sikerein, maga is elindult az aranytermő, hó és jégborította, távol Észak-amerikába. Hogy azonban hazájától távol is kifejezést adjon magyar érzelmeinek, még itthon ellátta magát megfelelő ruházattal, fegyverrel, szerszámokkal, sőt — tekintettel a Klondykében uralkodó rengeteg drágaságra, — még élelmiszerekkel is, melyek között — élelmi és gyógyszer gyanánt — néhány tucat négyesillagos Eszterházy-cognac foglalt el tekintélyes helyet. Igaz ugyan, hogy — mint Szalay írja — nagy beviteli vámot szedtek be rajta partraszállásakor, de majd megfizetik neki a Klondykeiek minden cseppet arannyal, már pedig, ha ez tény, akkor Szalay uram akár egy csákányvágást se tegyen, mert magából, a vele vitt Eszterházy-cognachból is meggazdagodhat. Amit tiszta szívből kívánunk is neki.

Lakozás. A »Bajai Molnár Ifjuság« folyó évi január hó 13-án (vasárnap) saját betegsegélyző pénztára javára a »Bárány Szálloda«

nagytermében jótékony célú lakozást rendez. Belépti-díj páronként 3 kor. 40 fill., nőknek személyenként 1 kor. 40 fill. Kezdeté esti fél 8 órakor.

Szinielőadás. A »Bajai Építőmunkások« 1907. február hó 2-án a »Bárány Szálloda« összes termeiben a Munkás-otthon alapja javára, világpostával és tánccal egybekötött szini-előadást rendeznek. Szinre kerül a »Rab-leány« című társadalmi színmű. Kezdeté este 8 órakor. Helyárak: I-ső hely 1 kor. 20 fill., II-ik hely 1 kor. 10 fill., III-ik hely 1 kor. Földszinti állóhely 80 fill. Karzati ülőhely 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Az esti pénztárnál a karzat kivételével minden jegy 20 fill. drágább. Jegyek előre válthatók ifj. Pock József szabó-üzletében a Főtéren és az egyesületben Parti-utca 22. szám. Felülfizetéseket köszönettel fogadunk és hírlapilag nyugtázzunk. Főpróba február 1-én (pénteken), melyre 20 fillér belépő-díj fizetendő.

Itt a hideg tél és vele a hurutok ideje, melyeknek különösen azok vannak kitéve, a kik a légzőszervek chronikus megbetegedéseiben szenvednek. A kik nincsenek abban a kellemes helyzetben, hogy az enyhe délvidéket felkeressék, használjanak »Sirolin-Roche«-t melynek hosszabb vétele felette ajánlatos, mert kevesbiti a köpetet, szárítja a légzőszerveket és előmozdítja az étvágyat. Mindennemű hurutban szenvedők részére valóságos mentőszert. Kapható a gyógyszerárakban.

Szobrot Rákócziak! Ezzel a jelszóval emeli kérését a nemzethez Kassa város közönsége, a mely hazafias feladatául tűzte ki, hogy II. Rákóczi Ferencnek, az utolsó nemzeti fejedelemnek, a Rákóczi vármegyék közepette, Kassa városában, egykor legjelentősebb végvárában, nagyanyjának s atyjának temetkezési helyén s most már a Fejedelemtől és bujdosó társainak is örök nyughelyén, lovas-szobrot emeljen.

Nemcsak Kassa városának régi vágyát, de a nemzetnek is forró óhaját kívánja ezzel a szobor-bizottság a megvalósulás stádiumába juttatni akkor, mikor a rendelkezésre álló, de természetesen távolról sem elegendő, mintegy 140.000 koronányi szoboralapnak gyarapítása céljából országos gyűjtésnek megindítását határozta el. A bizottságnak lelkes felhívása kétségkívül visszhangra is talál Rákóczi nemzetében s a nemzet áldozatkészsége minden bizonynyal közel hozza az időt, midőn II. Rákóczi Ferencnek honfui erényekben tündöklő nagyságát s a nemzet háláját pompás szoboremlék hirdeti a kuruc városnak főterén. A Rákóczi névnek el nem múló varázsa, a kuruc korszaknak lelkesítő emléke, a bujdosóknak temetését nemrégiben diadalmenetté avatott lelkesedésnek még meg nem gyöngült fölemelő hatása sokkal hathatósan támogatják a szobor-bizottságnak kérését, semhogy kételkedhetnénk az iránt, hogy a nemzet áldozatkészsége nem lesz kisebb annál a lelkesedésnél, a melylyel a Fejedelemtől s bujdosó társainak porladó hamvait fogadta s nyugvóhelyükre kísérte.

A szobor céljaira szánt hazafias adományokat Kassa szab. kir. város polgármesteri hivatala veszi át és nyugtázza.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Minthogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona

Beszüntetett teherforgalom. Budapestról jelenti tudósítónk, hogy a máv. igazgatósága a budapesti pályaudvarokon a teheráru felvétel további intézkedésig beszüntette. A forgalmi zavarok miatti nagy árutorlódás oka amely az intézkedésnek, ami nagy kihatással lesz az egész országra és külföldre is. Csak élelmiszereket vesznek fel.

Nyolcszáz ezer elveszett munkanap. A kereskedelemügyi miniszter most tette közzé az 1905. évben előfordult ipari sztrájkokról és munkakizárásról szóló kimutatást. A kimutatás szerint az 1905. évben Magyarországon 335 sztrájk volt; e sztrájkok 2154 üzemet érintettek s 39,742 munkás vett bennük részt; a sztrájk által munkájukban megállított munkások száma még további 4002 fővel szaporodik. — A sztrájkolók csaknem 800.000 munkanapot és közel 3 millió korona munkabért vesztek el.

Nagy fizetésképtelenség Ujvidéken. *Matits* K. divatárú-kereskedő Ujvidéken fizetésképtelenséget jelentett be. A passzívák meghaladják a 100.000 koronát.

Hirdetmény. Az 1883. évi XLVI. t.-c. 13. §-a alapján felhivatnak az ingatlan tulajdosok, hogy ingatlanaira bekebelezett terheket a bejelentésre szolgáló űrlapokon f. é. január hó 31-ig Baja város tanácsi ígató hivatalába nyujtsák be, ezen határidő lejárta után márcsak az 1897. március 23-án kelt 21275/P. M. 897. számú rendelete alapján 1907. február hó 15-ig a zombori m. kir. Pénzügyigazgatósághoz benyújtandó igazolási kérelemmel élhetnek. Teher vallomás bejelentésére szükséges űrlapok a város számvevőségénél (városi székház, emelet 15. szám.) díjtalanul kaphatók. Baja, 1907. január hó 1. polgármester helyett *Erdélyi Gyula* főjegyző.

Uj távbeszélő-állomások a magyar-szerb vonalon. A m. kir. posta- és távirdaigazgatóság közli, hogy a magyar-szerb távbeszélő forgalomban Szerbia részéről ujabban Kragonyevátz, Kronchevatz és Zaitchar városok is résztvesznek. A 3 perenyi időtartamban megállapított egyszerű beszélgetés díja 2 kor. 50 fill.

Az adókiivetés reformja. A kereskedelemügyi miniszter december hó elsején kiadott rendeletében, az iparosok és kereskedők érdekét tartva szem előtt, elrendelte, hogy ezen túl az adókiivető bizottságok fele az ipar és kereskedelmi kamarák javaslata alapján küldessék ki. Így majd meg szűnik az a gyakran tapasztalható méltánytalanság, mi a kereskedők és iparosokra kirótt adó megállapításában nyilvánult.

Szengáz mérgezés. Aradszki Máxó szabadkai lóalkusz és felesége e hó 1-én vacsora után a szobában lévő vaskályhát tele rakták szénnel s hogy a meleg ki ne menjen a szobából, a kályha csővét rongyokkal betömték, aztán lefeküdtek. Minthogy másnap dél felé sem látták a házaspárt, a házbéliek megzörgötték az ajtót, majd — választ nem kapván, felfeszítették. A szoba tele volt szénfüsttel s míg Aradszki Máxót élettelenül találták, feleségét sikerült életre keltetni s a kórházba szállították.

Uj utalvány és távirati űrlapok. A posta- és távirdaigazgatóság értesítése szerint a posta és távirdahivatalok postautalványokat és táviratokat 1907. évi január hó elsejétől csakis oly utalvány és illetve távirati űrlapokon fogadhatnak el, amelyeken az űrlap ára — a nemzetközi forgalomban használatos sárga színű utalványlap kivételével — értékjegybenyomással vannak jelezve. A régi — tehát értékjegybenyomással el nem látott — utalvány, illetve távirati űrlapok, a nemzetközi

utalványlap kivételével, 1907. évi január hó elsejétől bezárólag 31-ig a posta- és távirdahivatalnál értéklevonás nélkül új kiadású űrlapokkal cserélhetők be.

A tanítók félárú vasuti jegye. A kultuszminiszter jól megokolt átiratban megkérte a kereskedelmi minisztert, hogy a nem állami tanítók és tanárok részére is engedélyezzen félárú vasuti jegy váltására szolgáló igazolványokat. A kereskedelmi miniszter szakvéleményt kért a máv. igazgatóságától, amely megadhatónak ítélte a kérést.

Mennyi az állami alkalmazott? A kormány az 1904-ik, 1906-ik és 1907-ik évi költségvetés alapján statisztikát készített az állami alkalmazottak létszámáról. Három évvel ezelőtt 226,410 volt az állami alkalmazottak száma, a jövő évi költségvetés 247,232 alkalmazott részére állapít meg fizetést. A szaporodás tehát 1904-hez képest 31,331.

A népiskolai bizottságok megalakítása. Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, hogy a törvényhatósági tagok kebeléből állandó népoktatási bizottságokat válasszanak, melyeknek feladata lesz autonóm körben a népoktatás ügyét állami és nemzeti szempontból állandóan ellenőrizni. Egyes megyék már meg is választották a bizottságokat és kidolgozták a működésük alapjait szolgáló szabályrendeletet, melyet már fel is terjesztettek a miniszteriumnak.

Megszűnik a papírpénz. Az Osztrák-Magyar bank a pénzügyminiszterekkel folytatott tárgyalás alapján elhatározta, hogy 1907. évi január hó 1-től kezdve nem hoznak többé 10 és 20 koronás papírpénzt forgalomba.

Szerkesztői üzenetek.

—sz—ly. Köszönjük! De vajh ki ön és merre van hazája?

Poéta. Tavaszit verset, míg az első márciusi ibolya a Löwenstein-féle bolt előtt meg nem jelenik, elvből nem közlünk. Tehát b. zöngeményét sem közöljük, először mert nincs még itt a tavasz, másodsor, mert a vers infámis komisz. Tessék talán a Borsszem Jankónak beküldeni.

Segédszerkesztő: **Wagner Antal.**

NYILT-TÉR.

Ezen rovatokban közöltékért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

A legelőkelőbb orvostanárok által ajánlott és a kiállításon aranyérmekkel és díszlevelekkel kitüntetett

Eszterházy cognac

mely

a közönség kedvenc itala mindenütt kapható.

Központi iroda:

Gróf Eszterházy Géza-féle
cognacgyár

Budapest, V. kerület, Nádor-
utca 16.

Halász Béla utóda cég

ajánlja dúsan felszerelt raktárát
mindennemű különlegességekben

nemez és selyem kalapokban,

selyem és szövet sapkákban.

Egyedüli elárusítója a következő legelőkelőbb kalapgyárosoknak:

Quentzer Testvérek

cs. és k. kamarai szállítók,

Ita I. Heinrich,

Pless Vilmos,

Pelikan és Gyukits

cs. és kir. udvari kalapgyárosok,
valamint a világhírű

Albertini E. cégnek.

Két elegánsan butorozott
utcza szoba
esetleg teljes ellátással

kiadó.

Árpád-utca 26-ik szám alatt.

Pártoljuk a magyar ipart!

Magyarország legnagyobb raktára

GYERMEK -ruhákban
-kötényekben
-fehérneműekben
-harisnyákban

stb — Férfi-, női és gyermek-

DIVAT-ÉRTESÍTŐNKET

kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Vogel Testvérek, Budapest.

Főüzlet: VI., Andrásy-út 33.

Piökök: Bécsi-utca 8 és Kerepesi-út 22.

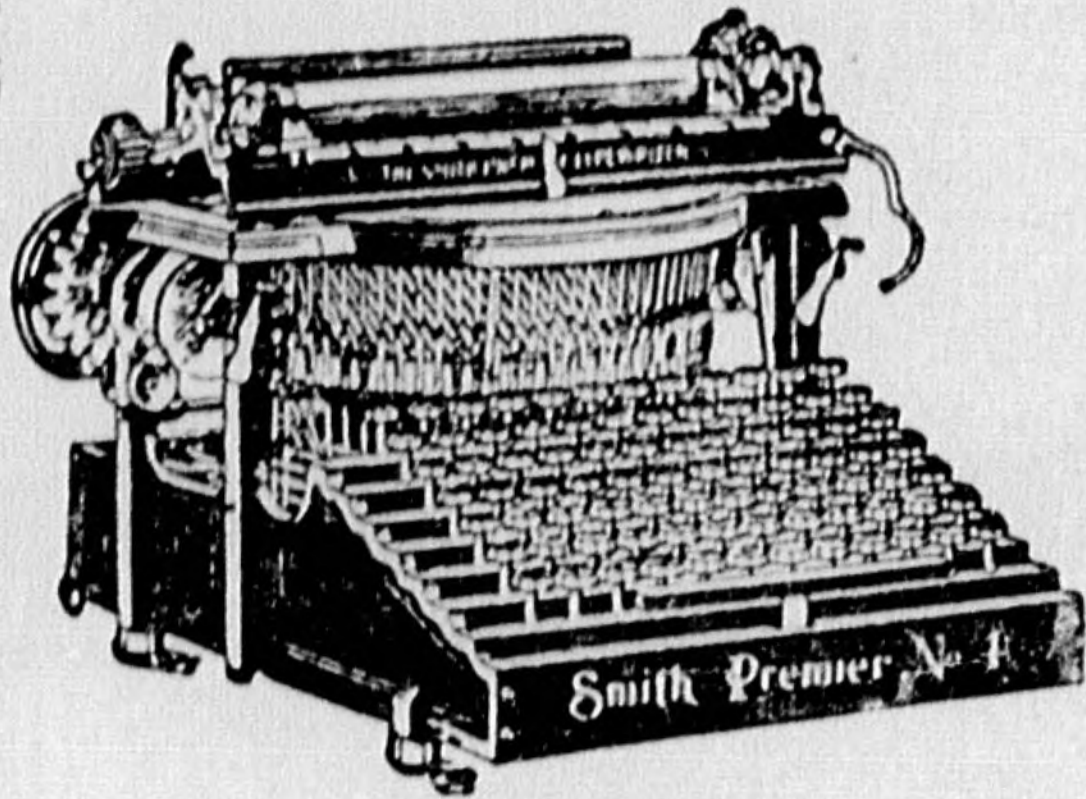

Hirdetések

felvételnek

a kiadóhivatalban.

A világ legjobb
IRÓGÉPEI

az amerikai SMITH—PREMIER-féle, automatikus betütisztító készülékkel és legújában háromszínű (viola, piros és fekete) festékszalaggal ellátott, tiszta acélból készült írógépek.

Ezen gépek egyedüli elárúsítója Baja város és környékére

IFJ. WAGNER ANTAL

könyvkereskedő, ki készséggel bocsájtja gépeit 2—3 heti próbaidőre az érdeklődők rendelkezésére.

Feltűnő ujdonság!

DELICE

— Minden hirdetés felesleges. —

A dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

Legjobb valódi francia szivarkapapír és szivarkahüvely kapható

az ország minden

különlegességi árudájában.

TELEFON SZÁM 36.

IFJ. WAGNER ANTAL

KÖNYV-, ZENEMŰ ÉS PAPIRKE-
RESKEDÉS. ZONGORA RAKTÁR.

AMATŐR FÉNYKÉPEZŐ GÉPEK
ÉS FELSZERELÉSEK RAKTÁRA.

A „Bajai Független Ujság“ kiadóhivatala.

LEGFINOMABB MAGYARGYÁRTÁSÚ
LEVÉLPAPIROSOK:

**RÁKÓCZI, ADRIA,
EMKE.**